

erau redactate mai mult în cehă decât în polonă. De asemenea, textele poloneze din sec. al XIV-lea și de la începutul celui următor conțin numeroase bohemisme, iar primele traduceri de texte religioase, cazanii și psaltiri, s-au făcut după originale cehe.

Despre actele de cancelarie însă nu se poate spune același lucru. În timp ce, la sfârșitul sec. al XIV-lea, încep să apară în Cehia acte de cancelarie în limba națională, în Polonia acestea erau redactate în latinește, cu caracteristicile documentului latin din cancelaria feudală europeană. Însă, elemente din formularul diplomatic ceh au pătruns în actele emise în această vreme în cancelaria Haliciului care, începând de la mijlocul sec. al XIV-lea, făcea parte din statul polon. Principatul Haliciului se bucura de o anumită independență, în ceea ce privește problemele interne și sta în strînse legături cu ținuturile cehe și sileziene.

Trecînd la capitolul următor, intitulat *Perioada mișcării revoluționare husite și moștenirea ei* (p. 169—176), autorii profilează momentele istorice mai importante, care au consolidat relațiile ceho-polone începute în sec. al XIV-lea. În cursul anului 1420, atît înainte cit și după izbucnirea războaielor husite, soli chehi sînt trimiși în Polonia, spre a oferi lui Wladislaw Jagello sau cneazului Witold al Lituaniei tronul regatului ceh. Se știe că Wladislaw a primit cu simpatie această ofertă, însă marea nobilime împreună cu ierarhia clericală au făcut front comun împotriva oricăror legături cu Cehia «eretice». Nici chiar Sigismund Koributovici, nepotul lui Wladislaw, sosit la Praga în acest scop, în primăvara anului 1422, cu asentimentul regelui și cu învoirea marelui cneaz Witold, n-a putut rămîne prea mult timp. Deși prezența lui Koributovici în Cehia ar fi constituit un mijloc eficient pentru a schimba raportul de forțe dintre Sigismund de Luxemburg, Ordinul teutonic și Polonia, totuși în anul următor e rechemat de rege împreună cu toată suita lui. Între timp, adversitatea față de mișcarea husită devenise atît de puternică în Polonia, încît la 4 aprilie 1424, regele semnează așa zisul edict de la Wieluń, prin care adepții husitismului sînt urmăriți și pedepsiți.

Cu toate acestea, punțile n-au fost rupte definitiv. Husiții continuă să intervină în relațiile interne ale Poloniei și pînă la urmă încep negocieri cu Świdrigail, adversarul lui Witold. În 1431, se ajunge din nou la încheierea unui tratat de asistență mutuală între husiți și Wladislaw — tratat îndreptat împotriva Ordinului. Peste doi ani (1433), cînd Jan Čapek se aruncă în fruntea detașamentelor taborite spre ținuturile baltice, i se alătură și unități ale armatei poloneze. De acum înainte, trecerile dintr-o parte în alta sînt foarte frecvente, mai ales de către participanții la luptele cu teutonii, purtate între 1454—1466.

Un moment istoric foarte important pentru evoluția ulterioară a relațiilor ceho-polone îl constituie domnia lui Jiří de Poděbrad (1458—1471). Din cauza vrăjmășilor interne, dar și încolțit de furia papală, Jiří de Poděbrad încheie un tratat de alianță cu Cazimir al IV-lea care, interesat fiind în problema succesiunii la tronul regatului ceh, rămîne fidel obligațiilor luate prin acest tratat. După moartea lui Jiří de Poděbrad, la 22 mai 1471, fiul lui Cazimir, Wladislaw al II-lea, deși în vîrstă numai de 4 ani, e ales rege al țărilor cehe.

Odată cu pătrunderea predicatorilor husiți în Polonia, e de presupus că aceștia duceau cu ei și texte religioase în limba cehă. Cea dintîi traducere a bibliei în limba polonă (1455) — așa zisa biblie a reginei Sofia — s-a făcut după un original ceh. Împrejurările istorice, amintite mai sus, crează însă condiții favorabile pentru evoluția formularului diplomatic din perioada husită. Nu există nici un act de cancelarie din această vreme scris în limba polonă, în schimb s-a păstrat un număr apreciabil de acte în cehă.

Apariția documentelor în limba cehă pe teritoriul Poloniei se datorește atît monumentelor literare, cit și faimei de care se bucura limba cehă. După înfringerea mișcării revoluționare husite, tot mai des se redactează acte de cancelarie și scrisori în limba națională, mai ales în perioada domniei lui Jiří de Poděbrad. Începînd din 1432, folosirea limbii cehe în cancelaria feudală din Silezia era un lucru obișnuit. În sfîrșit, o incontestabilă influență pozitivă s-a exercitat, în acest sens, și din partea cancelariei ungare și slovace unde, începînd de pe la 1430, actele oficiale erau redactate în cehă.

Din punct de vedere cronologic, primul act în limba cehă, provenit de la un străin, este o scrisoare a lui Sigismund Koributovici, adresată lui Oldřich Rožemberk, la scurt timp după sosirea sa la Praga. Din 1429 s-a păstrat o altă scrisoare, iar din 1431 două scrisori aparținînd cneazului Świdrigail. Însă diplomația cehă s-a îmbogățit cu o colecție întregă de scrisori provenite de la mercenarii chehi, care au luat parte alături de poloni la luptele împotriva Ordinului, în perioada așa zisului război de 13 ani (1454—1466), în bazinul Vistulei de Jos. O serie de alte acte au fost redactate în cancelaria curții regale, avînd ca obiect angajarea mercenarilor sau împrumuturi pentru nevoile militare.